

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

17. veebruar 2017*

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika — Iraani vastu suunatud piiravad meetmed, mille eesmärk on tõkestada tuumarelva levikut — Rahaliste vahendite külmutamine — Õigusvastasuse väide — Õiguslik alus — Võimu kuritarvitamine — Kaitseõigused — Õiguspärane ootus — Õiguskindlus — *Ne bis in idem* — Seadusjõud — Proportsionaalsus — Ilmne hindamisviga — Põhiõigused

Liidetud kohtuasjades T-14/14 ja T-87/14,

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, asukoht Teheran (Iraan), ja teised hagejad, kelle nimed on esitatud lisas, esindajad: F. Randolph, QC, *solicitor* P. Pantelis, *barrister* M. Lester ja *solicitor* M. Taher,

hagejad,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bishop ja V. Piessevaux,

kostja,

keda toetab

Euroopa Komisjon, esindajad: D. Gauci ja T. Scharf,

menetluse astuja kohtuasjas T-87/14,

mille ese kohtuasjas T-14/14 on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada hagejaid puudutavas osas nõukogu 10. oktoobri 2013. aasta otsus 2013/497/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2013, L 272, lk 46), ja nõukogu 10. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 971/2013, millega muudetakse määrust (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2013, L 272, lk 1), ning kohtuasjas T-87/14 esiteks ELTL artikli 277 alusel esitatud nõue tuvastada, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 ei kuulu kohaldamisele, ning teiseks ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada hagejaid puudutavas osas nõukogu 26. novembri 2013. aasta otsus 2013/685/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2013, L 316, lk 46), ja nõukogu 26. novembri 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1203/2013, millega rakendatakse määrust (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2013, L 316, lk 1),

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: president H. Kanninen, kohtunikud I. Pelikánová (ettekandja) ja E. Buttigieg,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtusekretär: ametnik L. Grzegorzczak,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 12. juuli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

- 1 Hagejad – Islamic Republic of Iran Shipping Lines (edaspidi „IRISL“), kes on Iraani Islamivabariigi laevandusettevõtja, ja veel kümme ettevõtjat, kelle nimed on esitatud lisa – on Iraani äriühingud, välja arvatud IRISL Europe GmbH, mis on Saksamaa äriühing. Kõik hagejad tegutsevad meretranspordi valdkonnas.
- 2 Käesolevad kohtuasjad puudutavad piiravate meetmete süsteemi, mis on kehtestatud selleks, et avaldada survet Iraani Islamivabariigile, et ta lõpetaks tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse ja tuumarelvade kandesüsteemide väljatöötamise (edaspidi „tuumarelva levik“).
- 3 Hagejate nimed kanti 26. juulil 2010 nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT 2010, L 195, lk 39), II lisa esitatud loetellu.
- 4 Sellest tulenevalt kanti hagejate nimed nõukogu 26. juuli 2010. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 668/2010, millega rakendatakse määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 (ELT 2010, L 195, lk 25), nõukogu 19. aprilli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 423/2007, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2007, L 103, lk 1), V lisa esitatud loetellu.
- 5 Otsuse 2010/413 II lisa loetellu IRISLi nime kandmise aluseks olid järgmised põhjendused, mis sisuliselt kattuvad määruse nr 423/2007 V lisa esitatud põhjendustega:
„IRISL on olnud seotud sõjalise otstarbega kaupade, sealhulgas Iraanist pärinevate keelatud kaupade veoga. Kolm sellist vahejuhtumit hõlmasid selgeid rikkumisi, mis esitati ÜRO Julgeolekunõukogu Iraani-vastaste sanktsioonide komiteele. IRISLi seos massihävitusrelvade levikuga on selline, et ÜRO Julgeolekunõukogu kutsus riike oma resolutsioonides 1803 ja 1929 üles teostama IRISLi laevade kontrolle, kui on põhjendatud alust arvata, et laev transpordib keelatud kaupa.“
- 6 Teiste hagejate nimede loetellu kandmist põhjendati asjaoluga, et need on IRISLi omandis või kontrolli all või tegutsevad tema nimel.
- 7 Määrus nr 423/2007 tunnistati kehtetuks nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta määrusega (EL) nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2010, L 281, lk 1), ning määrus nr 961/2010 tunnistati omakorda kehtetuks nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määrusega (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2012, L 88, lk 1). Hagejate nimed kanti määruse nr 267/2012 IX lisa esitatud loetellu ja nende nimede loetellu kandmise põhjendusi ei muudetud.
- 8 Üldkohtu kantseleisse 8. oktoobril 2010 esitatud hagiavalduses palusid hagejad tühistada nende nimede kandmise otsuse 2010/413 II lisa loetellu ja määruse nr 423/2007 V lisa loetellu. Menetluse käigus muutsid hagejad oma nõudeid ning palusid muu hulgas tühistada nende nimede kandmise määruse nr 267/2012 IX lisa loetellu.

- 9 Üldkohus rahuldab hagejate nõuded 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusega Islamic Republic of Iran Shipping Lines jt vs. nõukogu (T-489/10, edaspidi „kohtuotsus IRISL“, EU:T:2013:453).
- 10 Üldkohus tõdes esiteks, et Euroopa Liidu Nõukogu ei ole piisavalt põhjendanud oma väidet, et IRISL on talle etteheidetava tegevusega abistanud loetellu kantud isikut, üksust või asutust, et rikkuda asjakohaste liidu õigusaktide ja ÜRO Julgeolekunõukogu (edaspidi „julgeolekunõukogu“) kohaldatavate resolutsioonide sätteid otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b, määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti b tähenduses. Teiseks leidis Üldkohus, et nõukogu ei ole tõendanud, et kui IRISL vedas julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) punktis 5 ette nähtud keeldu rikkudes kolmel korral sõjalist varustust, toetas ta tuumarelva levikut otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b, määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2, määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 punkti a ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti a tähenduses. Kolmandaks leidis Üldkohus, et isegi kui oletada, et teised hagejad peale IRISLi tõepoolest kuuluvad IRISLile, on tema kontrollitavad või tegutsevad tema nimel, ei õigusta see asjaolu nende suhtes piiravate meetmete võtmist ega jõussejätmist, kuna IRISLi puhul ei ole õiguspäraselt tuvastatud, et ta toetab tuumarelva levikut.
- 11 10. oktoobri 2013. aasta otsusega 2013/497/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2013, L 272, lk 46), asendas nõukogu otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b järgmise tekstiga, mis näeb ette isikute ja üksuste rahaliste vahendite külmutamise:

„I lisas nimetamata isikud ja üksused, kes on kaasatud või otseselt seotud tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundlike tuumaenergiaalaste tegevustega Iraanis või tuumarelva kandevahendite väljatöötamisega Iraanis või kes neid tegevusi toetavad, sealhulgas olles seotud keelatud esemete, kaupade, seadmete, materjalide ja tehnoloogia hangetega, või nende nimel või juhtimisel tegutsevad või nende omandis või kontrolli all olevad (sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil kontrolli all olevad) isikud ja üksused ning isikud ja üksused, kes on [julgeolekunõukogu] resolutsioonide 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) ja 1929 (2010) või käesoleva otsuse sätetest kõrvale hoidnud või neid rikkunud või aidanud loetellu kantud isikutel või üksustel nendest sätetest kõrvale hoida või neid sätteid rikkuda ning teised Iraani revolutsioonilise kaardiväe [(IRGC)] ning [IRISLi] liikmed ja üksused ning nende omanduses või kontrolli all olevad või nende nimel tegutsevad või [IRGC-le] ja [IRISLile] või nende omanduses või kontrolli all olevatele või nende nimel tegutsevatele üksustele kindlustus- või muid esmatahtsaid teenuseid pakkuvad isikud ja üksused, kes on loetletud II lisas.“

- 12 Sellest tulenevalt asendas nõukogu 10. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 971/2013, millega muudetakse määrust nr 267/2012 (ELT 2013, L 272, lk 1), määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktid b ja e järgmise tekstiga, mis näeb ette selliste isikute, üksuste ja asutuste rahaliste vahendite külmutamise, kelle puhul on tuvastatud, et nad:

„b) on hoidnud kõrvale või rikkunud käesoleva määruse, nõukogu otsuse [2010/413] või [julgeolekunõukogu] resolutsioonide 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) või 1929 (2010) sätteid või on aidanud loetellu kantud isikul, üksusel või asutusel nendest sätetest kõrvale hoida või neid sätteid rikkuda;

[...]

e) on juriidilised isikud, üksused või asutused, mis [IRISLi] omanduses või kontrolli all või IRISLi nimel tegutsevad füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused või IRISLile või selle omanduses või kontrolli all olevatele või tema nimel tegutsevatele üksustele kindlustust või muid esmatahtsaid teenuseid pakkuvad füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused.“

- 13 Nõukogu teatas 22. oktoobri 2013. aasta kirjas IRISLile, et tema hinnangul on IRISL tegelenud relvadega seotud varustuse transpordiga Iraanist, rikkudes sellega julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5 sätteid, ning vastab seetõttu otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis b sätestatud kriteeriumile, mis käsitleb isikuid ja üksusi, kes on hoidnud kõrvale julgeolekunõukogu resolutsioonidest või neid rikkunud. Sellest lähtudes teatas nõukogu talle oma kavatsusest kanda tema nimi otsuse 2010/413 II lisas ja määruse nr 267/2012 IX lisas olevasse isikute ja üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid (edaspidi „vaidlusaluselused loetelud“).
- 14 Nõukogu teatas kõigile teistele hagejatele 22. või 30. oktoobri 2013. aasta kirjas, et ta on erinevatel põhjustel seisukohal, et nad vastavad otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis e sätestatud kriteeriumidele, mis käsitlevad IRISLile kuuluvaid, tema kontrolli all olevaid, tema nimel tegutsevaid või talle esmatähtsaid teenuseid osutavaid üksusi (edaspidi „IRISLiga seotud üksusi käsitlevad kriteeriumid“). Sellest lähtudes teatas nõukogu neile oma kavatsusest kanda nende nimed vaidlusalusustesse loeteludesse.
- 15 IRISL vastas nõukogule 15. novembri 2013. aasta kirjas, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) on õigusvastane kanda uuesti tema nimi vaidlusalusustesse loeteludesse samade faktiivide alusel. Ta toonitas, et ta on tõendanud, et ta ei ole kunagi olnud seotud tuumarelva levikuga ning ta ei olnud mitte laadija, vaid vedaja, mistõttu ta ei teadnud, mida tema laevadel veeti ning teda ei saa selle eest vastutavaks pidada. Ta palus nõukogul edastada talle teave ja dokumendid, millest nõukogu lähtus, kui ta otsustas tema nime uuesti loetellu kanda.
- 16 Kõik teised hagejad vastasid nõukogule 15. või 19. novembri 2013. aasta kirjaga ning esitasid põhjused, miks nende arvates on tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) õigusvastane kanda uuesti nende nimed vaidlusalusustesse loeteludesse. Nad palusid nõukogul edastada neile teave ja tõendid, millest nõukogu lähtus, kui ta otsustas nende nimed uuesti loetellu kanda.
- 17 Nõukogu 26. novembri 2013. aasta otsusega 2013/685/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/413 (ELT 2013, L 316, lk 46), kanti hagejate nimed uuesti otsuse 2010/413 II lisa loetellu.
- 18 Sellest tulenevalt kanti hagejate nimed nõukogu 26. novembri 2013. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 1203/2013, millega rakendatakse määrust nr 267/2012 (ELT 2013, L 316, lk 1), uuesti määruse nr 267/2012 IX lisa loetellu.
- 19 IRISLi nime uuesti kandmist vaidlusalusustesse loeteludesse põhjendati järgmiselt:
„IRISL on tegelenud relvadega seotud varustuse transpordiga Iraanist, rikkudes sellega [julgeolekunõukogu] resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5. [Julgeolekunõukogu] Iraani-vastaste sanktsioonide komiteele teatati 2009. aastal kolmest selgest rikkumisest.“
- 20 Teiste hagejate nimede uuesti kandmist vaidlusalusustesse loeteludesse põhjendati järgmiselt:
- Hafize Darya Shipping Co.: „[Hafize Darya Shipping Lines (HDSL)] on võtnud tegeliku kasusaava omanikuna üle mitu [IRISLi] laeva. Seega tegutseb HDSL IRISLi nimel“;
 - Khazar Sea Shipping Lines Co.: „Khazar Shipping Lines on IRISLi omandis“;
 - IRISL Europe: „IRISL Europe GmbH (Hamburg) on IRISLi omandis“;
 - Qeshm Marine Services & Engineering Co., varem IRISL Marine Services and Engineering Co.: „IRISL Marine Services and Engineering Company on IRISLi kontrolli all“;

- Irano Misr Shipping Co.: „Irano Misr Shipping Company osutab IRISLi agendina Egiptuses IRISLile esmatähtsaid teenuseid“;
 - Safiran Payam Darya Shipping Co.: „Safiran Payam Darya (SAPID) on võtnud tegeliku kasusaava omanikuna üle mitu [IRISLi] laeva. Seega tegutseb ta IRISLi nimel“;
 - Marine Information Technology Development Co., varem Shipping Computer Services Co.: „Shipping Computer Services Company on IRISLi kontrolli all“;
 - Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., *alias* Soroush Sarzamin Asatir (SSA): „Soroush Saramin Asatir (SSA) käitab ja haldab mitmeid [IRISLi] laevu. Seega tegutseb ta IRISLi nimel ja osutab talle esmatähtsaid teenuseid“;
 - Hoopad Darya Shipping Agency, *alias* South Way Shipping Agency Co. Ltd: „South Way Shipping Agency Co Ltd haldab konteineriterminalide tegevust Iraanis ja pakub IRISLi nimel Bandar Abbasis laevastikule personaliteenuseid. Seega tegutseb South Way Shipping Agency Co Ltd IRISLi nimel“;
 - Valfajr Shipping Line Co.: „Valfajr 8th Shipping Line on IRISLi omandis“.
- 21 Nõukogu teatas 27. novembri 2013. aasta kirjaga IRISLile oma otsusest kanda tema nimi uuesti vaidlusalustesse loeteludesse ning vastas toimikuga tutvumise taotlusele. Nõukogu märkis, et pärast 16. septembri 2013. aasta kohtuotsust IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) sätestasid otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 kriteeriumi, mis käsitleb isikuid ja üksusi, kes on hoidnud kõrvale julgeolekunõukogu resolutsioonidest või neid rikkunud, mistõttu võib nõukogu kanda uuesti tema nime vaidlusalustesse loeteludesse. Nõukogu ei nõustunud IRISLi väitega, et ta ei tea, millist lasti tema laevadega veetakse, ega vastuta selle eest. Nõukogu lisas, et kuna IRISL kuulub Iraani valitsusele ja on kõige suurem Iraani laevandusettevõtja, siis on olemas ilmselge oht, et tema laevu kasutatakse keelatud materjali ja kauba veoks, rikkudes sellega julgeolekunõukogu resolutsioone. Ta lisas, et IRISLi ülesanne on võtta kõik võimalikud meetmed – ka need, mis ei ole meretranspordi valdkonnas tavapärased – tagamaks, et tema laevu ei kasutata keelatud kauba veoks, ning et ÜRO Iraani-vastaste sanktsioonide komiteele (edaspidi „sanktsioonide komitee“) on teatatud mitmest ilmselgest rikkumisest, milles osalesid IRISLile kuuluvad laevad.
- 22 Nõukogu teatas 27. novembri 2013. aasta kirjaga kõigile teistele hagejatele oma otsusest kanda nende nimed uuesti vaidlusalustesse loeteludesse ning vastas toimikuga tutvumise taotlusele. Nõukogu märkis, et kuna IRISL vastas otsuse 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 kehtestatud uuele kriteeriumile ja seetõttu kanti tema nimi uuesti vaidlusalustesse loeteludesse, on ka teiste hagejate nimede uuesti loeteludesse kandmine õigustatud põhjusel, et nad kuuluvad IRISLile, on tema kontrolli all, tegutsevad tema nimel või osutavad talle esmatähtsaid teenuseid.

Menetlus ja poolte nõuded

- 23 Hagejad esitasid hagiavaldused, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 6. jaanuaril ja 7. veebruaril 2014.
- 24 Euroopa Komisjon esitas Üldkohtu kantseleisse 5. mail 2014 avalduse kohtuasjas T-87/14 nõukogu nõuete toetuseks menetlusse astumiseks. Üldkohtu esimese koja president andis 1. juuli 2014. aasta määrusega loa astuda menetlusse. Komisjon esitas menetlusse astuja seisukohad 6. augustil 2014. Hagejad esitasid oma märkused nende seisukohtade kohta ettenähtud tähtaja jooksul.
- 25 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (esimene koda) avada menetluse suulise osa.

- 26 Üldkohtu kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames palus Üldkohus kohtuasjade T-14/14 ja T-87/14 pooltel esitada dokumente ja vastata teatud küsimustele. Pooled täitsid selle nõude ettenähtud tähtaja jooksul.
- 27 Pärast poolte ärakuulamist liideti kohtuasjad 27. jaanuari 2016. aasta määrusega menetluse suulise osa ja kohtuotsuse huvides.
- 28 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 12. juuli 2016. aasta kohtuistungil.
- 29 Kohtuasjas T-14/14 paluvad hagejad Üldkohtul:
- tühistada otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 neid puudutavas osas;
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 30 Kohtuasjas T-87/14 paluvad hagejad Üldkohtul:
- tuvastada ELTL artikli 277 alusel, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 ei ole kohaldatavad;
 - tühistada otsus 2013/685 ja rakendusmäärus nr 1203/2013 neid puudutavas osas;
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 31 Kohtuasjades T-14/14 ja T-87/14 palub nõukogu Üldkohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatelt.
- 32 Kohtuasjas T-87/14 palub komisjon Üldkohtul jätta hagi rahuldamata.

Õiguslik käsitlus

1. Kohtuasi T-14/14

- 33 Hagejad nõuavad oma hagiavalduses otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 tühistamist osas, milles neis aktides sisalduvasse selliste isikute ja üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, kandmise kriteeriumid mainivad IRISLi ja kõiki temaga seotud üksusi. Hagejad väidavad, et nõukogul ei olnud õigust lisada loetellu kandmise kriteeriumidena otsusesse 2013/497 ja määrusesse nr 971/2013 seda, et tegemist on juriidilise isiku, üksuse või asutusega, kes on IRISLi omandis või kontrolli all või IRISLi nimel tegutseva füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutusega või IRISLile või selle omandis või kontrolli all olevatele või tema nimel tegutsevatele üksustele kindlustust või muid esmatahtsaid teenuseid pakkuva füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutusega. Nad väidavad, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei olnud nõukogul õigust lisada ega säilitada kriteeriume, mis sõnaselgelt mainivad seotust IRISLiga, kuna Üldkohus oli otsustanud, et IRISLi nime loetellu kandmine on õigusvastane ning temaga seotus ei ole loetellu kandmise põhjendamiseks piisav.
- 34 Vastavalt kohtupraktikale võib liidu kohus igal ajal omal algatusel kontrollida, kas esineb asja läbivaatamist takistavaid avalikul huvil põhinevaid asjaolusid, mille hulka kuuluvad tema pädevuse ulatus ja hagi vastuvõetavuse tingimused (vt kohtuotsus, 4.6.2014, Hemmati vs. nõukogu, T-68/12, ei avaldata, EU:T:2014:349, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 35 Antud juhul tuleb omal algatusel kontrollida esiteks Üldkohtu pädevust lahendada otsuse 2013/497 osalise tühistamise nõue ja teiseks määruse nr 971/2013 osalise tühistamise nõude vastuvõetavust.

Otsuse 2013/497 osalise tühistamise nõue

- 36 Sisuliselt paluvad hagejad tühistada otsuse 2013/497 artikli 1 punkti 2, mis asendab otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b.
- 37 Olgu märgitud, et need sätted võeti vastu ELL artikli 29 alusel, mis on ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga (ÜVJP) seotud säte ELTL artikli 275 tähenduses. Vastavalt ELTL artikli 275 teisele lõigule koostoimes ELTL artikli 256 lõikega 1 on Üldkohus üksnes pädev tegema otsuseid ELTL artikli 263 neljandas lõigus sätestatud tingimuste kohaselt algatatud kohtuasjades, mis puudutavad füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes nõukogu poolt EL lepingu V jaotise 2. peatüki alusel vastuvõetud piiravaid meetmeid sätestavate otsuste seaduslikkust. Nagu Euroopa Kohus on ÜVJPga seotud sätete alusel vastu võetud aktide kohta märkinud, annab vastavalt ELTL artikli 275 teisele lõigule ja ELTL artikli 263 neljandale lõigule õiguse pöörduda liidu kohtusse asjaolu, et tegemist on üksikaktiga (kohtuotsused, 4.6.2014, Sina Bank vs. nõukogu, T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348, punkt 38, ja 4.6.2014, Hemmati vs. nõukogu, T-68/12, ei avaldata, EU:T:2014:349, punkt 31).
- 38 Otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ette nähtud piiravad meetmed on üldmeetmed, sest need on kohaldatavad objektiivselt kindlaks määratud olukordadele ning isikute rühmale, kes on määratletud üldiselt ja abstraktselt kui „isikud ja üksused, kes on loetletud [otsuse 2010/413] II lisas“. Järelikult ei saa seda sätet pidada füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes piiravaid meetmeid sätestavaks otsuseks ELTL artikli 275 teise lõigu mõttes. Seda ei muuda asjaolu, et hagejad vaidlustavad selle sätte vaid neid puudutavas osas. Seda ei muuda ka IRISLi nime mainimine selles sättes, kuna see säte ei puuduta otseselt IRISLi, vaid temaga seotud üksusi, mis on määratletud üldiselt ja abstraktselt objektiivsete kriteeriumide alusel. Asjaolu, et seda sätet on kohaldatud hagejate suhtes, ei muuda fakti, et õiguslikult on tegemist üldaktiga. Antud juhul on ELTL artikli 275 teise lõigu tähenduses „füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes piiravaid meetmeid sätestavaks otsuseks“ akt, millega kanti alates 27. novembrist 2013 hagejate nimed uuesti otsuse 2010/413 II lissasse, nagu seda on muudetud otsusega 2013/685 (vt selle kohta kohtuotsus, 4.6.2014, Sina Bank vs. nõukogu, T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348, punkt 39).
- 39 Nõue tühistada otsuse 2013/497 artikli 1 punkt 2, millega on muudetud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b, ei vasta järelikult Üldkohtu pädevust reguleerivatele normidele, mis on ette nähtud ELTL artikli 275 teises lõigus. Seetõttu tuleb nõue jätta läbi vaatamata, sest see on esitatud kohtule, kes ei ole pädev seda lahendama.

Määruse nr 971/2013 osalise tühistamise nõue

- 40 Kõigepealt olgu meenutatud, et vastavalt kodukorra artikli 76 punktile d tuleb hagiavalduses märkida hagi ese, mis tähendab, et hagi ese tuleb määratleda piisavalt täpselt, et võimaldada kostjal esitada sellele tõhusalt oma vastuväited ja Üldkohtul mõista hageja nõuete eset.
- 41 Selle kohta olgu märgitud, et hagiavalduses ei ole hagejad sõnaselgelt nimetanud, milliste määruse nr 971/2013 sätete tühistamist nad nõuavad.
- 42 Hagiavalduses esitatud argumentidest nähtub siiski, et nendega peetakse silmas vaid selliste loetelli kandmise kriteeriume käsitlevate määruse nr 971/2013 sätete tühistamist, mis mainivad IRISLi ja kõiki temaga seotud üksusi. Hagiavalduses on sõnaselgelt nimetatud vaid määruse nr 971/2013 artikli 1 punktis c ette nähtud sätteid, mis asendavad määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti e sätteid.

- 43 Seetõttu tuleb asuda samale seisukohale nagu nõukogu oma vastuses hagiavaldusele, et hageja tühistamisnõue on suunatud üksnes neile sätetele. Hagejad ei maini hagiavalduses määruse nr 971/2013 artikli 1 punktis a ette nähtud sätteid, mis asendavad määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti b sätteid, ega ka kriteeriumi, mis käsitleb isikuid, kes on määruse nr 267/2012, otsuse 2010/413 või julgeolekunõukogu resolutsioonide sätetest kõrvale hoidnud või neid rikkunud. Nad ei esita selle kriteeriumi õiguspärasuse vaidlustamiseks ühtegi argumenti.
- 44 Oma repliigis vaidlevad hagejad hagiavalduse sellisele tõlgendusele vastu ja väidavad, et nad vaidlustasid ka määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis b sätestatud kriteeriumi. Hagiavalduse punktidest, millele hagejad viitavad, nähtub aga, et nendega vaidlustatakse üksnes IRISLi nime uuesti kandmine vaidlusalustesse loeteludesse, mitte kandmise aluseks olnud kriteeriumi õiguspärasus.
- 45 Lisaks nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et kuigi kodukorra artikli 84 lõige 1 lubab menetluse käigus teatud tingimustel uusi väiteid esitada, ei saa seda lõiget tõlgendada ühelgi juhul nii, et see lubab hagejal esitada Üldkohtule uusi nõudeid ja muuta niimoodi menetluse käigus vaidluse eset (vt kohtumäärus, 30.4.2015, *EEB vs. komisjon*, T-250/14, ei avaldata, EU:T:2015:274, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Sellest järeldub, et uusi argumente, mida hagejad esitasid esimest korda repliigis ja mille kohaselt laiendas nõukogu õigusvastaselt isikute ringi, kelle nime võib kanda või uuesti kanda vaidlusalustesse loeteludesse, hõlmates ka isikud, kes on kõrvale hoidnud julgeolekunõukogu resolutsioonidest või neid rikkunud, tuleb tõlgendada määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti b tühistamisele sunnitud uue nõudena, mistõttu on need argumendid vastuvõetamatud.
- 47 Eeltoodust tulenevalt peab asuma seisukohale, et määruse nr 971/2013 osalise tühistamise nõue on suunatud üksnes määruse nr 971/2013 artikli 1 punkti c tühistamisele, kuivõrd sellega asendatakse määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkt e.
- 48 Olgu märgitud, et määruse nr 971/2013 artikli 1 punkt c, mis asendab määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti e, võeti vastu ELTL artikli 215 alusel, mis käsitleb nõukogu poolt liidu välistegevuse raames vastu võetud piiravaid meetmeid. Vastavalt ELTL artikli 263 neljandale lõigule koostoimes ELTL artikli 256 lõikega 1 on Üldkohus pädev lahendama ELTL artikli 263 esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel hagnosisid, mille on esitanud füüsilised või juriidilised isikud neile adresseeritud või neid otseselt ja isiklikult puudutavate aktide vastu või halduse üldaktide vastu, mis puudutavad neid otseselt ega vaja rakendusmeetmeid.
- 49 Määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis e ette nähtud piiravad meetmed on üldmeetmed, sest need on kohaldatavad objektiivselt kindlaks määratud olukordadele ning isikute rühmale, kes on määratletud üldiselt ja abstraktselt kui määruse IX lisas loetletud isikud, üksused või asutused. Selle sätte kohaldamiseks on vaja vastu võtta rakendusmeede ehk teisisõnu üksikakt, mis määruse nr 267/2012 artikli 46 lõikest 2 nähtuvalt seisneb isiku, üksuse või asutuse nime kandmises määruse IX lisasse või sinna jätmises pärast uuesti läbivaatamist. Järelikult ei ole määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkt e sellise akti säte, mida hagejad saaksid otseselt vaidlustada ELTL artikli 263 neljanda lõigu alusel. Seda ei muuda asjaolu, et hagejad vaidlustavad selle sätte vaid neid puudutavas osas. Asjaolu, et seda sätet on kohaldatud hagejate suhtes, ei muuda fakti, et õiguslikult on tegemist üldaktiga (vt analoogia alusel kohtuotsus, 4.6.2014, *Sina Bank vs. nõukogu*, T-67/12, ei avaldata, EU:T:2014:348, punkt 42). Antud juhul on üksikakt, mida hagejad saavad otseselt vaidlustada, see akt, millega kanti hagejate nimed uuesti alates 27. novembrist 2013 määruse nr 961/2010 IX lisasse.
- 50 Nõue tühistada määruse nr 971/2013 artikli 1 punkt c, millega on muudetud määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti e, ei vasta seega vastuvõetavuse tingimustele, mis on ette nähtud ELTL artikli 263 neljandas lõigus. Järelikult tuleb see nõue jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

- 51 Kõigest eeltoodust järeldub, et kohtuasjas T-14/14 esitatud hagi tuleb pidada otsuse 2013/497 osalist tühistamist puudutavas osas esitatuks kohtule, kes ei ole pädev seda läbi vaatama, ja määruse nr 971/2013 osalist tühistamist puudutavas osas vastuvõetamatuks.

2. Kohtuasi T-87/14

- 52 Hagejad esitavad oma esimeses nõudes otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 õigusvastasuse väite ELTL artikli 277 alusel ning oma teises nõudes taotlevad nad otsuse 2013/685 ja rakendusmääruse nr 1203/2013 tühistamist neid puudutavas osas.

Õigusvastasuse väide

- 53 Hagejad väidavad, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013, mis määravad kindlaks kriteeriumid, mille alusel kanti hagejate nimed vaidlusalustesse loeteludesse, on õigusvastased ning seetõttu tuleb need jätta ELTL artikli 277 alusel kohaldamata. Nad heidavad nõukogule ette seda, et otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 vastuvõtmisega pärast 16. septembri 2013. aasta kohtuotsust IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) muutis nõukogu otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktides b ja e sätestatud kriteeriume, et kanda nende nimed uuesti vaidlusalustesse loeteludesse.
- 54 Hagejad leiavad, et kuna Üldkohus oli 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) otsustanud, et ükski hageja ei toetanud tuumarelvade levikut, oleks nõukogu pidanud IRISLile viitavad kriteeriumid välja jätma. Kriteeriumid, mis nõukogu lisas otsusesse 2013/497 ja määrusesse nr 971/2013, on ebaproportsionaalsed, mistõttu rikuvad need ELTL artiklit 215, ning nende eesmärk on sellest kohtuotsusest kõrvale hoida, et võimaldada nõukogul kanda tagasiulatuvalt nende nimed uuesti vaidlusalustesse loeteludesse.
- 55 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt väljendab ELTL artikkel 277 üldpõhimõtet, mis tagab poolele õiguse vaidlustada institutsiooni varasemate, vaidlustatud akti õiguslikuks aluseks olevate õigusaktide kehtivus täiendava nõudega, et saavutada sellise akti tühistamine, mille peale ta saab hagi esitada, kui tal ei olnud õigust esitada ELTL artikli 263 alusel otse hagi nende õigusaktide peale, mille tagajärgi ta peab taluma, kuid mille tühistamist ta ei ole saanud nõuda (kohtuotsus, 25.4.2013, Inuit Tapiriit Kanatami jt vs. komisjon, T-526/10, EU:T:2013:215, punkt 24). Üldakt, mille õigusvastasust väidetakse, peab olema hagi esemeks olevale juhtumile otseselt või kaudselt kohaldatav ning vaidlustatud üksikotsuse ja kõnealuse üldakti vahel peab olema otsene õiguslik seos (vt kohtuotsus, 10.7.2014, Moallem Insurance vs. nõukogu, T-182/13, ei avaldata, EU:T:2014:624, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 56 IRISLi nimi kanti vaidlusalustesse loeteludesse otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti b alusel põhjendusega, et ta on rikkunud julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) sätteid.
- 57 Teiste hagejate nimed kanti vaidlusalustesse loeteludesse IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 58 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et hagejate esitatud õigusvastasuse väide on vastuvõetav üksnes osas, milles palutakse jätta kohaldamata esiteks IRISLi suhtes otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013, millega lisati otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti b kriteerium, mis lubas külmutada julgeolekunõukogu resolutsioonist 1747 (2007) kõrvale hoidnud või seda rikkunud isikute ja üksuste rahalised vahendid (edaspidi „resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteerium“), ning teiseks teiste hagejate suhtes otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 osas, milles need asendasid 2010/413 artikli 20 lõike 1 punkti b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punkti e.

59 Otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 õigusvastasuse väite põhjendamiseks esitavad hagejad sisuliselt viis väidet: esiteks, et puudub õiguslik alus, teiseks, et rikutud on nende õiguspärase ootust ning õiguskindluse, *ne bis in idem*'i ja kohtuotsuse seadusjõu põhimõtteid, kolmandaks, et võimu on kuritarvitatud, neljandaks, et rikutud on nende kaitseõigusi, ja viiendaks, et rikutud on nende põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusse.

Esimene väide, et puudub õiguslik alus

60 Hagejad väidavad, et otsusel 2013/497 ja määrusel nr 971/2013 puudub õiguslik alus. Nõukogu ei ole näidanud, et kriteeriumide muutmist 2013. aastal oleks õigustanud Iraani tuumaprogrammi suhtes võetud piiravate meetmetega seotud objektiivne põhjus. ELTL artikkel 215 lubab aga piiravate meetmete võtmist vaid siis, kui need on vajalikud ja proportsionaalsed ÜVJP raames taotletava eesmärgiga takistada Iraanis tuumarelvade leviku rahastamist.

61 Olgu meenutatud, et otsuse 2013/497 õiguslik alus on ELL artikkel 29 ja määruse nr 971/2013 õiguslik alus on ELTL artikkel 215. Tuleb asuda seisukohale, et esimeses väites on hagejad tegelikult seisukohal, et otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 tehtud muudatused rikuvad proportsionaalsuse põhimõtet.

62 Mis puudutab proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kohtulikku kontrolli, siis on Euroopa Kohus otsustanud, et tuleb tunnustada liidu seadusandja ulatuslikku kaalutusõigust valdkondades, mis eeldavad, et seadusandja teeb poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid, ning milles ta peab andma keerulisi hinnanguid. Euroopa Kohus on sellest järeldanud, et nendes valdkondades võetud meetmed võivad pidada ebaseaduslikuks ainult siis, kui see on pädeva institutsiooni taotletava eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu (kohtuotsused, 28.11.2013, nõukogu *vs.* Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 120, ja 1.3.2016, National Iranian Oil Company *vs.* nõukogu, C-440/14 P, EU:C:2016:128, punkt 77).

63 Olgu lisatud, et otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 eesmärk on tõkestada tuumarelvade levikut ning avaldada Iraani Islamivabariigile survet, et ta lõpetaks kõnealuse tegevuse. See eesmärk kuulub rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamiseks tehtavate pingutuste üldisemasse raamistikku ning on järelikult õiguspärane (vt selle kohta kohtuotsus, 28.11.2013, nõukogu *vs.* Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 124 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmise õiguslikuks aluseks olnud kriteeriumi tuleb eristada kriteeriumist, millest lähtuti teiste hagejate puhul.

– *IRISL*

65 Olgu meenutatud, et pärast 16. septembri 2013. aasta kohtuotsust IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) muutis nõukogu otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ette nähtud kriteeriumi ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis b ette nähtud kriteeriumi niiviisi, et lisaks isikutele ja üksustele, kes on aidanud isikul või üksusel teatavate julgeolekunõukogu resolutsioonide sätetest kõrvale hoida või neid sätteid rikkuda, oleksid nende kriteeriumidega hõlmatud ka isikud ja üksused, kes on neist sätetest kõrvale hoidnud või neid rikkunud.

66 Veel olgu meenutatud, et IRISLi nimi kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013, põhjendusel et IRISL on rikkunud julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5 sätteid.

- 67 Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) punktis 5 on märgitud, et julgeolekunõukogu „otsustab, et Iraan ei tohi otse ega kaudselt tarnida, müüa ega üle anda tema territooriumilt ega tema kodanike vahendusel ega tema lipu all sõitvaid laevu või lennukaid kasutades ühtegi relva ega relvadega seotud varustust ning kõik riigid peavad keelama omandada neid kaupu Iraanilt oma kodanikel või nende lipu all sõitvaid laevu või õhusõidukeid kasutades, olenemata sellest, kas need kaubad on pärit Iraani territooriumilt või mitte“. Tuumarelva leviku vastase võitluse raames on julgeolekunõukogu selle resolutsiooniga laiendanud Iraani vastu suunatud piiravate meetmete ulatust, keelates relvade ja nendega seotud varustuse tarnimise Iraanist. Resolutsiooni eesmärk on tagada, et Iraani tuumaprogramm teeniks üksnes rahumeelseid eesmärke, ning takistada Iraanil tuuma- ja raketiprogramme toetavate tundlike tehnoloogiate väljatöötamist.
- 68 Olgu meenutatud, et julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) on mainitud otsuse 2010/413 põhjenduses 2. Piiravaid meetmeid ette nägevate liidu õiguse üldnormide tõlgendamisel tuleb arvesse võtta nendega rakendatavate julgeolekunõukogu resolutsioonide sõnastust ja eesmärki (kohtuotsus, 16.11.2011, *Bank Melli Iran vs. nõukogu*, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punkt 104).
- 69 Erinevalt hagejate väidetust ei ole Iraani vastu suunatud piiravate meetmete eesmärk mitte üksnes takistada Iraanis tuumarelva leviku rahastamist, vaid ka Iraani üldisem survestamine, et ta lõpetaks tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergiaalase tegevuse ja tuumarelva kandevahendite väljatöötamise.
- 70 Otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 kehtestatud kriteerium, mis näeb ette selliste isikute rahaliste vahendite külmutamise, kes resolutsiooni 1747 (2007) rikkudes on osalenud relvade või relvadega seotud varustuse tarnimises, müümises või üleandmises Iraanile, kuulub õiguslikku raamistikku, mis on selgelt piiritletud eesmärkidega, millest on kantud Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid reguleerivad õigusnormid.
- 71 Seetõttu tuleb vastavalt käesoleva otsuse punktis 62 viidatud kohtupraktikale pidada resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteeriumi sobivaks, et saavutada otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 eesmärk: võitlus tuumarelva leviku vastu, ning järelikult on see kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.
- 72 Olgu veel lisatud, et Üldkohus on juba otsustanud, et sellise üksuse rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine, kes on aidanud loetellu kantud isikul, üksusel või asutusel rikkuda otsuse 2010/413, määruse nr 961/2010, määruse nr 267/2012 või julgeolekunõukogu resolutsioonide 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) või 1929 (2010) sätteid või nendest sätetest kõrvale hoida, on seotud otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 eesmärgiga, mida on mainitud käesoleva otsuse punktis 63. Selles olukorras on Üldkohus leidnud, et selliste üksuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine, kes on osutanud niisugust abi loetellu kantud üksusele, on vajalik ja sobiv, et tagada otsuses 2010/413 ja määruses nr 267/2012 ette nähtud piiravate meetmete süsteemi tõhusus ja see, et nendest meetmetest ei hoita kõrvale (kohtuotsus, 6.9.2013, *Europäisch-Iranische Handelsbank vs. nõukogu*, T-434/11, EU:T:2013:405, punkt 192).
- 73 Eelöeldu kehtib veelgi enam resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteeriumi kohta.

– *Teised hagejad*

- 74 IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide kohta olgu kõigepealt märgitud, et hagejad ei esita ühtegi konkreetset argumenti selle kohta, et need kriteeriumid ei ole ÜVJP eesmärkidega proportsionaalsed.
- 75 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et kui üksuse rahalised vahendid külmutatakse, siis valitseb märkimisväärne oht, et see üksus avaldab enda omandis või kontrolli all olevatele üksustele survet, selleks et tema suhtes võetud meetmete tagajärjedest kõrvale hoida, mistõttu on niisuguste üksuste

rahaliste vahendite külmutamine vajalik ja sobiv, et tagada võetud meetmete tõhusus ja see, et nendest meetmetest ei hoita kõrvale (kohtuotsus, 13.3.2012, Melli Bank vs. nõukogu, C-380/09 P, EU:C:2012:137, punkt 58).

- 76 Tuleb asuda seisukohale, et meetmetest kõrvalehoidmise oht esineb ka siis, kui üksus, kelle rahalised vahendid on külmutatud, delegerib osa oma tegevusest teistele ettevõtjatele või üksustele, kes vaatamata sellele, et nad ei ole selle üksuse omandis, tegutsevad tema nimel või teevad tema nimel teatud olulisi toiminguid.
- 77 Sellest järeldub, et IRISLiga seotud üksusi käsitlevad kriteeriumid ei ole meelevaldsed, vaid nõukogu on need vastu võtnud tal olevat ulatuslikku kaalutusõigust kasutades ning need lähtuvad märkimisväärsest ohust, et üksus, kelle rahalised vahendid on külmutatud, võib piiravatest meetmetest kõrvale hoida. Neid kriteeriume tuleb pidada proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas olevaks.
- 78 Järelikult tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, et rikutud on hagejate õiguspärasest ootust ning õiguskindluse, ne bis in idem'i ja kohtuotsuse seadusjõu põhimõtteid

- 79 Hagejad väidavad, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 rikuvad nende õiguspärasest ootust ning õiguskindluse, *ne bis in idem*'i ja kohtuotsuse seadusjõu põhimõtteid. Nad leiavad, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei tohtinud nõukogu kehtestada uusi kriteeriume, mis lubaksid kanda nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse.
- 80 Esiteks olgu meenutatud, et kuigi selle kohtuotsusega tühistas Üldkohus hagejate nimede kandmise otsuse 2010/413 II lisasse ja määruse nr 267/2012 IX lisasse, ei võtnud ta seisukohta otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktides a ja b ette nähtud kriteeriumide suhtes kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud redaktsioonis.
- 81 Järelikult ei ole hagejatel õigus, kui nad väidavad, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) oleks nõukogu pidanud IRISLi käsitlevad kriteeriumid kustutama ning ta ei tohtinud IRISLiga seotud üksusi käsitlevaid kriteeriume jösse jätta.
- 82 Teiseks, selle kohtuotsuse punktis 64 otsustas Üldkohus, et kui nõukogu leiab, et kohaldatavad õigusnormid ei võimalda tal tuumarelvade leviku vastu võitlemiseks piisavalt tõhusalt sekkuda, on tal võimalik neid norme seadusandjana kohandada – alludes seejuures liidu kohtu teostatavale õiguspärasuse kontrollile –, et laiendada nende võimalike olukordade ringi, milles piiravaid meetmeid võib võtta.
- 83 Kuigi 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) jäeti hagejate nimede loeteludesse kandmise tagajärjed erandina ELTL artiklist 280 kehtima kuni Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 60 teises lõigus ette nähtud tähtaja möödumiseni, see tähendab kuni põhikirja artikli 56 esimeses lõigus sätestatud edasikaebamise tähtaja möödumiseni, tuleb siiski tõdeda, et pärast nimetatud tähtaja möödumist kõrvaldati kõnealune loeteludesse kandmine õiguskorrast tagasiulatuvalt, nagu ei oleks seda olnudki (vt kohtuotsus, 24.5.2016, Good Luck Shipping vs. nõukogu, T-423/13 ja T-64/14, EU:T:2016:308, punkt 79 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 84 Üldkohus võib määrata tähtaja, mille jooksul õigusakti tühistamise mõju on peatatud, et võimaldada nõukogul kõrvaldada tuvastatud rikkumised, võttes vajaduse korral vastu uued üldkriteeriumid selliste isikute ja üksuste loetellu kandmiseks, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ja uued piiravad meetmed, millega külmutatakse asjassepuutuva üksuse rahalised vahendid tulevikus. Siiski tuleb

rõhutada, et need uued loetellu kandmise üldkriteeriumid ega ka uued piiravad meetmed ei võimalda õiguspäraseks muuta meetmeid, mis on Üldkohtu otsuses tunnistatud õigusvastaseks (kohtuotsus, 24.5.2016, *Good Luck Shipping vs. nõukogu*, T-423/13 ja T-64/14, EU:T:2016:308, punkt 80).

- 85 Sellest järeldub, et hagejad ei saa väita, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei võinud nõukogu lisada uusi kriteeriume, mis lubavad kanda nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse – seda enam, et esimese väite analüüsist nähtub, et resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteerium ning IRISLiga seotud üksusi käsitlevad kriteeriumid, mis on ette nähtud otsuses 2013/497 ja määruses nr 971/2013, on kooskõlas otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 eesmärkidega.
- 86 Kolmandaks, hagejatel ei ole õigus ka siis, kui nad väidavad, et nõukogu muutis kriteeriume otsuses 2013/497 ja määruses nr 971/2013, et kanda nende nimed loeteludesse tagasiulatavalt.
- 87 Nimelt kõrvaldati 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusega IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) aktid, mille alusel kanti hagejate nimed esimest korda loetellu, õiguskorrast tagasiulatavalt, nagu ei oleks hagejate nimed olnud kohtuotsusele eelnenud ajal mitte kunagi neisse loeteludesse kantud.
- 88 Otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 jõustusid *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval ehk 12. oktoobril 2013. Nendes aktides sisalduvate kriteeriumide alusel on loeteludesse kandmine võimalik alates sellest kuupäevast. Piisab tõdemisest, et otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013 hagejate nimede uuesti kandmine vaidlusalustesse loeteludesse jõustus 27. novembril 2013. Hagejad ei selgita, mismoodi oleks kriteeriumide muutmine otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 võimaldanud kanda nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse tagasiulatavalt.
- 89 Hagejate argument, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) võisid nad eeldada, et nende nimesid ei kanta uuesti vaidlusalustesse loeteludesse ilma uute tõenditeta, on suunatud sellele, et vaidlustada nende nimede kandmine loeteludesse otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013, mistõttu analüüsitakse seda argumenti koos hagiavalduse teise nõudega.
- 90 Eeltoodust järeldub, et nõukogu ei rikkunud otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 vastuvõtmisega hagejate õiguspärasust ega õiguskindluse, *ne bis in idem*'i ja kohtuotsuse seadusjõu põhimõtteid. Seetõttu tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, mis käsitleb võimu kuritarvitamist

- 91 Hagejad väidavad, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 „diskrimineerivad“ IRISLi põhjendamatuult ja ebaproportsionaalselt. Need aktid mainivad nimeliselt IRISLi 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) kõrvalhoidmise eesmärgil, mitte Iraani tuumaprogrammi vastu võitlemise eesmärgil. Nõukogu kuritarvitas oma võimu, kui ta võttis vastu otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 ning kehtestas IRISLi ja teiste hagejate suhtes piiravad meetmed sellest kohtuotsusest kõrvalhoidmise eesmärgil.
- 92 Vastavalt kohtupraktikale on õigusakti puhul võimu kuritarvitamisega tegemist vaid siis, kui objektiivsete, asjakohaste ja omavahel kokkusobivate tõendite põhjal selgub, et õigusakt on vastu võetud eranditult või peamiselt muude eesmärkide saavutamiseks kui need, millele viidati, või aluslepingus spetsiaalselt vastava juhtumi lahendamiseks ette nähtud menetluse vältimiseks (vt kohtuotsus, 14.10.2009, *Bank Melli Iran vs. nõukogu*, T-390/08, EU:T:2009:401, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 93 Esimese väite analüüsist nähtub, et otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 kehtestatud kriteeriumide muutmine on kooskõlas tuumarelva leviku vastu võitlemise eesmärkidega.

- 94 Teise väite analüüsist nähtub, et 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei saa järeldada, et see keelaks vastu võtta või jõusse jätta üldkriteeriume, nagu seda on resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteerium või IRISLiga seotud üksusi käsitlevad kriteeriumid. Küsimus, kas nende kriteeriumide alusel oli võimalik õiguspäraselt hagejate nimed vaidlusalustesse loeteludesse kanda, tuleb vastamisele teise haginõude analüüsimise käigus.
- 95 Järelikult ei ole nõukogu otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 vastuvõtmisel oma võimu kuritarvitanud ning kolmas väide tuleb tagasi lükata.

Neljas väide, et rikutud on kaitseõigusi

- 96 Hagejad väidavad, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 rikuvad nende kaitseõigusi, sest nõukogu ei teatanud neile oma kavatsusest lisada otsusesse 2013/497 ja määrusesse nr 971/2013 kriteeriumid, mis otseselt viitavad IRISLile. Nõukogu ei edastanud neile ühtegi dokumenti, milles oleks selgitatud, millistel põhjustel võiks selliste kriteeriumide lisamine olla õiguspärane, ega andnud neile võimalust vastata.
- 97 Piisab, kui märkida, et õigust olla ära kuulatud konkreetset isikut puudutava haldusmenetluse raames – mis peab olema tagatud isegi asjaomast menetlust reguleerivate õigusnormide puudumisel – ei saa üle kanda ELL artiklis 29 ja ELTL artiklis 215 ette nähtud menetlustele, mille tulemusel võetakse vastu üldkohaldatavad meetmed nagu antud juhul (vt analoogia alusel kohtuotsus, 11.9.2002, Alpharma vs. nõukogu, T-70/99, EU:T:2002:210, punkt 388 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 98 Ükski säte ei kohusta nõukogu teavitama uue üldkriteeriumi vastuvõtmisest iga isikut, keda selle kriteeriumi vastuvõtmine võib puudutada. Hagejad ei saa väita, et nende kaitseõigusi oleks otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 vastuvõtmise tõttu rikutud.
- 99 Järelikult tuleb neljas väide tagasi lükata.

Viies väide, et rikutud on põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusse

- 100 Hagejad väidavad, et otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 rikuvad nende põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusse, kuna vaidlusalustesse loeteludesse kandmise kriteeriumide hulka arvati seos IRISLiga ja nimetati teda otseselt. Otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 annavad mõista, et IRISL ja temaga seotud üksused on seotud tuumarelva levikuga, millel puudub aga igasugune alus, kuivõrd 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) tõdes Üldkohus, et see nii ei ole.
- 101 IRISLi nimi kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteeriumi alusel. Olgu märgitud, et esiteks ei maini see üldkriteerium IRISLi nimeliselt ja teiseks on see kriteerium erinev otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktis a sätestatud kriteeriumist, mis käsitleb tuumarelva leviku toetamist, ning see ei kohusta nõukogu tuvastama otsese või kaudse seose olemasolu sellise isiku või üksuse tegevuse, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ja tuumarelva leviku vahel.
- 102 Teiste hagejate nimed kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel. Need kriteeriumid ei eelda otsese või kaudse seose tuvastamist asjaomase isiku või üksuse tegevuse ja tuumarelva leviku vahel.
- 103 Seetõttu ei saa hagejad väita, et otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013 sätestatud kriteeriumid rikuvad nende põhiõigusi, tuvastades seose nende ja tuumarelva leviku vahel.
- 104 Järelikult tuleb viies väide tagasi lükata.

105 Kõigest eeltoodust tuleneb, et otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 õigusvastasuse väide tuleb tagasi lükata.

Nõue tühistada hagejaid puudutavas osas otsus 2013/685 ja rakendusmäärus nr 1203/2013

106 Tühistamisnõude põhjendamiseks esitavad hagejad viis väidet: esiteks, et puudub õiguslik alus, teiseks, et nõukogu tegi ilmseid hindamisvigu, kolmandaks, et rikutud on kaitseõigusi, neljandaks, et rikutud on õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, kohtuotsuse seadusjõu, *ne bis in idem*'i ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid, ning viiendaks, et rikutud on nende põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusel, ning proportsionaalsuse põhimõtet.

Esimene väide, mis käsitleb õigusliku aluse puudumist

107 Hagejad väidavad, et kuna otsus 2013/497 ja määrus nr 971/2013 on õigusvastased põhjustel, mida on selgitatud õigusvastasuse väites, ja tuleb kohaldamata jätta, siis puudub otsusel 2013/685 ja rakendusmäärusel nr 1203/2013 õiguslik alus.

108 Selle kohta piisab märkimisest, et kuna otsuse 2013/497 ja määruse nr 971/2013 õigusvastasuse väide lükati tagasi, tuleb ka esimene väide tagasi lükata.

Teine väide, et nõukogu tegi ilmseid hindamisvigu

109 Hagejad väidavad, et nõukogu tegi ilmseid hindamisvigu, kui ta otsustas uuesti kanda IRISLi nime ja teiste hagejate nimed vaidlusalustesse loeteludesse.

110 Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab eelkõige seda, et nende põhjenduste õiguspärasuse kontrollimisel, millel rajaneb otsus kanda või jätta isiku või üksuse nimi nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, peab liidu kohus kindlaks tegema, kas see isikut või üksust isiklikult puudutav otsus põhineb piisavalt kindlal faktilisel alusel. See tähendab kõnesoleva otsuse aluseks olevas põhjenduste ülevaates väidetud asjaolude kontrollimist, mistõttu kohtulik kontroll ei ole piiratud esitatud põhjenduste tõepärasuse abstraktse hindamisega, vaid käsitleb küsimust, kas need põhjendused või vähemalt üks neist, mida iseenesest peetakse selle otsuse põhjendamise jaoks piisavaks, on tõendatud (kohtuotsus, 18.7.2013, komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 119).

111 Vaidlustamise korral peab puudutatud isiku vastu kasutatud põhjenduste paikapidavust tõendama liidu pädev asutus, mitte puudutatud isik ise ei pea tõendama nende põhjenduste alusetust. Tähtis on see, et puudutatud isiku vastu kasutatud põhjendusi toetaksid esitatud teave või tõendid. Kui need ei võimalda põhjenduse paikapidavust tuvastada, ei võta liidu kohus seda põhjendust loetellu kandmise või jätmise otsuse põhjendusena arvesse (kohtuotsus, 18.7.2013, komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 121–123).

– IRISL

112 Esiteks väidavad hagejad, et nõukogu ei võinud 2013. aastal IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmiseks tugineda 2009. aastal toimunud tegevusele, see tähendab julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) rikkumisega seotud juhtumitele, millest nõukogu lähtus IRISLi nime kandmisel aktidesse, mis tühistati 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusega IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453). Selles otsuses tõdes Üldkohus, et nendel juhtumitel ei olnud seost tuumarelava levikuga ning julgeolekunõukogu ei määranud nende eest IRISLile sanktsioone.

- 113 Teiseks väidavad hagejad, et IRISL ei ole julgeolekunõukogu resolutsiooni rikkunud, nagu nähtub tunnistajate avaldustest, mis edastati nõukogule enne otsuse 2013/685 ja rakendusmääruse nr 1203/2013 vastuvõtmist. Nõukogu ei ole selgitanud, millisel põhjusel ta need tõendid arvestamata jättis.
- 114 Kolmandaks nõuavad hagejad, et Üldkohus ei võtaks arvesse nõukogu 27. novembri 2013. aasta kirja, milles nõukogu esitas IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmiseks uusi põhjendusi, mida ei esinenud otsuses 2013/685 ja rakendusmääruses nr 1203/2013.
- 115 Hagejad leiavad, et igal juhul on selle kirja sisu ebaõige. Esiteks ei kuulu IRISL Iraani valitsusele, nagu nähtub selle peadirektori ütlustest. Teiseks, asjaolu, et nõukogu ei nõustunud väitega, et IRISL ei tea, millist lasti tema laevadega veetakse ning teda ei saa pidada selle eest vastutavaks, tähendab lähtumist objektiivse vastutuse põhimõttest, millel puudub õiguslik alus. Hagejad märgivad sellega seoses, et rahvusvaheliste mereõiguse põhimõtete kohaselt ei vastuta IRISL vedajana lasti eest, mida tema laevadega veetakse. IRISL möönab, et tema laevu võidakse kasutada keelatud kaupade veoks ning selle ohu vältimiseks on ta kehtestanud ranged süsteemid, mis on ulatuslikumad kui meretranspordi valdkonnas üldiselt tavaks.
- 116 Olgu meenutatud, et otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013 otsustas nõukogu kanda uuesti IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et ta „on tegelenud relvadega seotud varustuse transpordiga Iraanist, rikkudes sellega [julgeolekunõukogu] resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5“ ning et „[julgeolekunõukogu] Iraani-vastaste sanktsioonide komiteele teatati 2009. aastal kolmest selgest rikkumisest“.
- 117 Kõigepealt tuleb märkida, et IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmise põhjendus lähtub julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) tegelike rikkumiste tuvastamisest. Vastupidi hagejate väidetule lähtub see tuvastus niisiis paratamatult faktidest, mis on uuesti loetellu kandmise otsuse vastuvõtmisest varasemad. Seetõttu oli nõukogul õigus võtta arvesse julgeolekunõukogu resolutsiooni rikkumised, mis tuvastati 2009. aastal. Samuti võis nõukogu asuda 2013. aastal seisukohale, et 2009. aastal aset leidnud sündmused on piisavalt värsked.
- 118 Nõukogu lähtus julgeolekunõukogu sanktsioonide komitee 2009. aasta aruandest (edaspidi „sanktsioonide komitee aruanne“), milles tuvastati, et kolmel korral on rikutud resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5, millega keelati Iraanil relvade ja nendega seotud varustuse eksportimine. Selles aruandes oli kirjas, et need kolm teatatud rikkumist puudutasid IRISLi, kes prahtis laeva, mis vedas varustust Iraanist teise riiki.
- 119 Aruanne sisaldas täpsustusi nende kolme juhtumi kohta, millega IRISL oli seotud. Iga juhtumi kohta neist kolmest sai sanktsioonide komitee kolmandalt riigilt teavet, mis käsitles Iraanist pärit ja teise riiki suunatud kahtlase lasti olemasolu IRISLi prahtitud laeva pardal. Kui asjast teatanud riigi ametiasutused laeva kontrollisid, avastasid nad, et last sisaldas varustust, mis võis olla sõjaline. See riik teatas, et ta on lasti kinni pidanud ja lossinud ning lattu paigutanud.
- 120 Olgu märgitud, et hagejad ei ole esitanud ühtegi argumenti, et eitada sanktsioonide komitee aruandes esile toodud fakte, see tähendab seda, et laevadelt, mille prahtija oli IRISL, konfiskeeriti sõjalist varustust. Nad ei esita ühtegi argumenti ega tõendit selle kohta, et IRISL ei osalenud neis kolmes juhtumis.
- 121 Hagejad piirduvad tuginemisega IRISLi peadirektori ja IRISLi nõukogu esimehe avaldusele ning IRISLi lahtiste toidukaupade osakonna juhataja avaldusele, mis kinnitasid, et IRISL ei ole julgeolekunõukogu resolutsiooni rikkunud.

- 122 Kohtupraktika kohaselt põhineb Euroopa Kohtu ja Üldkohtu tegevus tõendite vabal hindamisel ning ainus tõendite väärtuse hindamise kriteerium on nende usaldusväärsus. Dokumendi tõendusliku väärtuse hindamisel tuleb kontrollida selles sisalduva teabe tõepärasust ning võtta arvesse eelkõige dokumendi päritolu, koostamise asjaolusid, adressaati ja seda, kas dokumendi sisu arvestades näib see mõistlik ja usutav (vt selle kohta kohtuotsus, 27.9.2012, Shell Petroleum jt vs. komisjon, T-343/06, EU:T:2012:478, punkt 161 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 123 Kuivõrd need kaks avaldust on aga teinud isikud, kes on töötanud IRISLis alates 1984. või 1985. aastast ja täidavad seal praegu juhtimisülesandeid, ei saa nende tehtud avaldusi pidada IRISLi omadest erinevaks ja sõltumatuks. Pealegi tehti need avaldused IRISLi palvel seoses käesoleva hagiga ning on talle adresseeritud.
- 124 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et neil avaldustel on kõigest väike tõendusjõud.
- 125 Avalduste sisu kohta piisab ühelt poolt märkimisest, et IRISLi lahtiste toidukaupade osakonna juhataja avaldus ei sisalda mingeid andmeid kolme juhtumi kohta, mida on käsitletud sanktsioonide komitee aruandes.
- 126 Teiselt poolt kinnitab IRISLi peadirektor oma avalduses esiteks, et IRISL kui vedaja ei teadnud, millist lasti kõnesolevates juhtumites osalenud kolme laevaga veeti, ning ta lähtus lasti kirjeldusest, mille esitas laadija. Teiseks väidab ta, et ei ole tõendeid selle kohta, et nende laevade pardalt oleks leitud tuumarelva leviku seisukohast tundlikku varustust. Kolmandaks väidab ta, et ÜRO ei ole tuvastanud julgeolekunõukogu resolutsiooni rikkumist.
- 127 Need kinnitused on identsed argumentidega, mis hagejad esitasid hagiavalduses.
- 128 Olgu märgitud, et argument, mille kohaselt IRISL ei teadnud, millist lasti tema laevadega veetakse, ei saa olla edukas. Piisab nimelt tõdemisest, et isegi kui mõnda, et IRISL ei teadnud relvade või sõjalise varustuse vedamisest tema laevadega, tõendavad sanktsioonide komitee aruandes esitatud faktid siiski seda, et prahtijana on ta „tegelenu relvadega seotud varustuse transpordiga Iraanist“.
- 129 Vastupidi hagejate väidetule ei eelda resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteerium seda, et kriteeriumi kohaldamise aluseks olevad juhtumid oleksid seotud tuumarelva levikuga. Kriteeriumi kohaldamine ei eelda ka seda, et kriteeriumis silmas peetud isiku suhtes oleks julgeolekunõukogu määranud sanktsioonid.
- 130 Argument, et nõukogu tegi 27. novembri 2013. aasta kirjas vea, kui ta märkis, et IRISL kuulub Iraani valitsusele, ei saa olla edukas, kuna see märkus ei ole osa põhjendustest, mille alusel kanti IRISLi nimi uuesti vaidlusalustesse loeteludesse.
- 131 Edukas ei saa olla ka hagejate argument, et nõukogu ei võinud 27. novembri 2013. aasta kirjas kinnitada, et esineb oht, et julgeolekunõukogu resolutsioone rikkudes kasutatakse IRISLi laevu keelatud kaupade veoks, kuigi hagejad olid tõendanud, et sellist ohtu ei ole. Nimelt nagu hagejadki märgivad, ei kuulunud see kinnitus uuesti loetellu kandmise otsuse põhjenduste hulka, mis lähtusid julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) tegelike rikkumiste tuvastamisest. Kõnesolev kinnitus on pelgalt nõukogu vastus IRISLi 15. novembri 2013. aasta kirjas esitatud märkustele. Niisiis ei saa hagejad väita, et nõukogu on nende märkusi ja talle edastatud tõendeid eiranud. Lisaks on see argument vastuolus hagiavalduses toodud hagejate kinnitusega, et nad möönavad sellise ohu olemasolu ja märgivad, et IRISL on võtnud meetmeid selle vältimiseks.
- 132 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et nõukogu ei teinud viga, kui ta leidis, et IRISL on tegelenud relvadega seotud varustuse transpordiga Iraanist ja tema nime uuesti kandmine loetellu on resolutsiooni 1747 mittetäitmise kriteeriumi alusel põhjendatud.

– *Teised hagejad*

- 133 Kõigepealt väidavad hagejad, et kuna IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine on õigusvastane, on õigusvastane ka teiste hagejate nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine nende seotuse tõttu IRISLliga.
- 134 Selle kohta piisab tõdemisest, et kuna nõukogu ei teinud viga, kui ta kandis uuesti IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse, siis tuleb see argument tagasi lükata.
- 135 Hagejad väidavad, et nõukogu tegi mitu faktiviga põhjendustes, miks ta kandis teiste hagejate nimed uuesti loeteludesse.
- 136 Esiteks, Khazar Sea Shipping Lines'i, IRISL Europe'i ja Valfajr Shipping Line'i nimed kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et need kuuluvad IRISLile.
- 137 Piisab tõdemisest, et hagejad ei eita, et need kolm üksust kuuluvad IRISLile.
- 138 Seega toimis nõukogu õigesti, kui ta kandis teiste hagejate nimed uuesti vaidlusalustesse loeteludesse IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 139 Teiseks, Qeshm Marine Services & Engineeringu ja Marine Information Technology Developmenti nimed kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et nad on IRISLi kontrolli all.
- 140 Hagejad piirduvad neid kahte üksust käsitlevale põhjendusele vastu vaieldes väitmisega, et need üksused on muutnud äriühingu nime.
- 141 Piisab märkimisest, et see argument ei saa olla edukas. Nende kahe äriühingu nime muutmise ei mõjuta nimelt seda, kellele kuulub nende kapital, ega fakti, et nad on IRISLi tütarettevõtjad.
- 142 Järelikult toimis nõukogu õigesti, kui ta kandis uuesti nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 143 Kolmandaks, Hafize Darya Shippingu ja Safiran Payam Darya Shippingu nimed kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et nad tegutsevad IRISLi nimel, kuna nad on võtnud tegeliku kasusaava omanikuna üle mitu IRISLi laeva.
- 144 Hagejad väidavad, et neile kahele üksusele ei kuulu laevu ning nõukogu lähtus üldistest avaldustest, mis ei olnud pärit sõltumatutest allikatest ega tõendanud, et need üksused oleksid laevade omanikud. Lisaks leiavad hagejad, et nõukogu ei ole selgitanud, mida tähendab „tegelikuks kasusaavaks omanikuks“ olemine, ega tõendanud, et need kaks üksust vastavad sellele kvalifikatsioonile.
- 145 Olgu meenutatud, et nõukogu märkis kummalegi üksusele edastatud 22. oktoobri 2013. aasta kirjades, et fakti, et nad on võtnud tegeliku kasusaava omanikuna üle mitu IRISLi laeva, kinnitasid julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1929 (2010) loodud ÜRO eksperdirühma 12. juuni 2012. aasta ja 5. juuni 2013. aasta aruanded. Kummalegi üksusele edastatud 27. novembri 2013. aasta kirjades täpsustas nõukogu, et 12. juuni 2012. aasta aruandes oli märgitud, et pärast julgeolekunõukogu resolutsiooni 1803 (2008) alustas IRISL laevade üleandmist temaga seotud Hafize Darya Shippingule ja Safiran Payam Darya Shippingule ning IRISL ja temaga seotud äriühingud muutsid alates aastast 2008 kuni resolutsiooni 1929 (2010) vastuvõtmiseni mitmel korral oma laevade registreeritud omanikke ja tegelikke kasusaavaid omanikke. Nõukogu lisas, et 5. juuni 2013. aasta aruandes oli märgitud, et laevad, mille kasusaavad omanikud olid IRISL, Hafize Darya Shipping ja Safiran Payam Darya Shipping, muutsid ajavahemikul 2012. aasta aprillist 2013. aasta aprillini korduvalt nime, lipuriiki ja registreeritud omanikku.

- 146 Olgu meenutatud, et 12. juuni 2012. aasta ja 5. juuni 2013. aasta aruanded on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni veebisaidil kättesaadavad ja hagejad ei eita, et nad on nendega tutvunud.
- 147 12. juuni 2012. aasta aruandes on kirjeldatud mehhanismi, mille abil anti IRISLi laevade omand üle Hafize Darya Shippingule ja Safiran Payam Darya Shippingule pärast seda, kui võeti vastu julgeolekunõukogu resolutsioon 1803 (2008), milles mainiti esimest korda IRISLi. Aruandes on muu hulgas selgitatud, et vaid üksikud laevad olid registreeritud otse Hafize Darya Shippingu ja Safiran Payam Darya Shippingu nimele, sest nende laevad olid registreeritud mitme neile kuulunud äriühingu nimele.
- 148 Sellest nähtub selgelt, et terminist „registreeritud omanik“ erinevat terminist „kasusaav omanik“ kasutades peab nõukogu silmas üksust, mis ei ole küll ametlikult laeva omanikuna registreeritud, kuid on laeva „kasusaav omanik“ äriühingu kaudu, mis talle kuulub ja mis on laeva registreeritud omanik.
- 149 Järelikult ei saa hagejad väita, et see termin ei ole selge ja neil ei ole võimalik aru saada, mil määral Hafize Darya Shipping ja Safiran Payam Darya Shipping sellele kvalifikatsioonile vastavad.
- 150 Olgu lisatud, et hagejad ei ole neile 12. juuni 2012. aasta ja 5. juuni 2013. aasta aruannetes kirjeldatud faktidele vastuvaidlemiseks esitanud ühtegi argumenti ega tõendit. Nad ei saa väita, nagu oleksid ÜRO ekspertiisi aruanded pärit allikatest, mis ei ole sõltumatud.
- 151 Järelikult toimus nõukogu õigesti, kui ta kandis Hafize Darya Shippingu ja Safiran Payam Darya Shippingu nimed vaidlusalustesse loeteludesse IRISLliga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 152 Neljandaks, Rahbaran Omid Darya Ship Managementi nimi kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et ta tegutses IRISLi nimel ja osutas talle esmatähtsaid teenuseid, sest ta käitas ja haldas mitut IRISLi laeva. Hoopad Darya Shipping Agency nimi kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et ta tegutses IRISLi nimel, sest ta haldas konteineriterminalide tegevust Iraanis ja pakkus IRISLi nimel Bandar Abbasi laevastikule personaliteenuseid.
- 153 Rahbaran Omid Darya Ship Managementi puhul möönavad hagejad, et ta osutab teatud teenuseid kindlale arvule IRISLi laevadele, kuid eitavad, et need teenused oleksid „esmatähtsad“.
- 154 Hoopad Darya Shipping Agency puhul möönavad hagejad, et ta osutab IRISLi laevadele ladustamisteenuseid ja tegutseb tema nimel, kuid eitavad, et need teenused oleksid „esmatähtsad“.
- 155 Rahbaran Omid Darya Ship Managementi ja Hoopad Darya Shipping Agency puhul piisab tõdemisest, et hagejad kas ei eita või möönavad sõnaselgelt, et need tegutsevad IRISLi nimel.
- 156 Asjaolu, et need üksused tegutsevad IRISLi nimel, on piisav põhjendus nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmiseks IRISLliga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 157 Seetõttu ei saa olla edukad argumendid, millega eitatakse, et teenused, mida need üksused IRISLile osutavad, oleksid „esmatähtsad“, ja seda eelkõige Hoopad Darya Shipping Agency osas, kelle nime vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmist ei põhjendatud esmatähtsate teenuste osutamisega.
- 158 Mis puudutab hagejate kinnitusi selle kohta, et need kaks üksust muutsid äriühingu nime, siis nad ei selgita, mismoodi on see teave asjassepuutuv seadmaks kahtluse alla põhjendusi, millest nõukogu nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmisel lähtus.
- 159 Järelikult toimus nõukogu õigesti, kui ta kandis Rahbaran Omid Darya Ship Management'i ja Hoopad Darya Shipping Agency nimed vaidlusalustesse loeteludesse IRISLliga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.

- 160 Viiendaks, Irano Misr Shippingu nimi kanti uuesti vaidlusalustesse loeteludesse põhjendusel, et ta osutab IRISLile tema agendina Egiptuses esmatähtsaid teenuseid.
- 161 Hagejad väidavad, et Irano Misr Shipping tegutseb IRISLi agendina ja osutab talle teatud teenuseid, kuid eitavad, et need teenused oleksid „esmatähtsad“.
- 162 Selle kohta piisab tõdemisest, et IRISLi agendina Egiptuses teeb Irano Misr Shipping toiminguid, mis on vajalikud IRISLi transpordialaseks tegevuseks selles riigis. Seega ei saa hagejad eitada, et ta osutab nende toimingute raames IRISLile esmatähtsaid teenuseid.
- 163 Lisaks märkisid hagejad Üldkohtu kirjalikule küsimusele vastates, et teenuste hulgas, mida see üksus IRISLile osutab, on meeskonna vahetamine, laevade sadamakülastuse korraldamine ja lastikirjade väljaandmine, mis on laevandusettevõtja tegevuses esmatähtsad teenused.
- 164 Järelikult toimis nõukogu õigesti, kui ta kandis uuesti Irano Misr Shippingu nime vaidlusalustesse loeteludesse IRISLiga seotud üksusi käsitlevate kriteeriumide alusel.
- 165 Kõigest eeltoodust järeldub, et teine väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, et rikutud on kaitseõigusi

- 166 Hagejad märgivad, et antud juhul teatas nõukogu neile oma kavatsusest kanda nende nimed uuesti loeteludesse ja selle aluseks olevatest põhjendustest ning andis neile lühikese tähtaja märkuste esitamiseks. Siiski rikkus nõukogu nende kaitseõigusi.
- 167 Nõukogu tegi elemendid, millest ta lähtus, teatavaks nimelt alles pärast uuesti loeteludesse kandmise otsuse vastuvõtmist, mistõttu oli liiga hilja, et hagejad saaksid esitada märkusi ja nõukogu neid arvesse võtta. Nõukogu ei teatanud, millisel alusel oli põhjendatud hagejate nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine 2013. aasta novembris, ning ta ei võtnud arvesse nende märkusi ega selgitanud, millistel põhjustel ta need tagasi lükkas. Hagejad lisavad, et asjaolu, et nende märkused ei sisaldu dokumentides, mida nõukogu uuesti loeteludesse kandmise otsuse põhjendamiseks uuris, tähendab seda, et nõukogu ei võtnud neid märkusi arvesse. Kuna nõukogu selgitas IRISLi nime uuesti loeteludesse kandmise põhjendusi alles 27. novembri 2013. aasta kirjas, see tähendab pärast otsuse 2013/685 ja rakendusmääruse nr 1203/2013 vastuvõtmist, siis ei ole need põhjendused asjakohased. Nõukogu oleks pidanud lubama IRISLil esitada selles kirjas sisalduvate väidete kohta oma märkused ning oleks pidanud need lisama otsuses 2013/685 ja rakendusmääruses nr 1203/2013 esitatud põhjendustele, mille alusel kanti tema nimi uuesti vaidlusalustesse loeteludesse.
- 168 Kõigepealt olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kaitseõiguste ja eelkõige õiguse olla ära kuulatud järgimine kõigis üksuse vastu algatatud menetlustes, mille tulemusena võidakse vastu võtta tema õigusi kahjustav akt, liidu õiguse aluspõhimõte ja see tuleb tagada ka siis, kui puuduvad asjaomast menetlust reguleerivad õigusnormid (vt kohtuotsus, 14.10.2009, Bank Melli Iran vs. nõukogu, T-390/08, EU:T:2009:401, punkt 91 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 169 Kaitseõiguste tagamise põhimõte nõuab esiteks, et puudutatud üksusele tehtaks teatavaks, milliseid süüstavaid asjaolusid tema huve kahjustava akti põhjendamiseks kasutati. Teiseks peab talle olema antud võimalus esitada nende asjaolude kohta tõhusalt oma seisukoht (vt kohtuotsus, 6.9.2013, Bank Melli Iran vs. nõukogu, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, punkt 82 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 170 Nõukogu peab sellise otsuse vastuvõtmisel, millega isiku või üksuse nimi jäetakse nende isikute või üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, tagama sellele isikule või üksusele õiguse olla eelnevalt ära kuulatud, kui ta tugineb tema loetellu jätmise otsuses uutele asjaoludele ehk asjaoludele, mida ei olnud mainitud tema esimeses loetellu kandmise otsuses (kohtuotsus, 18.6.2015, *Ipatau vs. nõukogu*, C-535/14 P, EU:C:2015:407, punkt 26).
- 171 Veel tuleb märkida, et kui piisavalt täpsed andmed, mis võimaldavad puudutatud üksusel esitada tõhusalt oma seisukoha talle nõukogu poolt süüks pandavate asjaolude kohta, on teatavaks tehtud, siis ei eelda kaitseõiguste tagamise põhimõtte, et nõukogul oleks kohustus omal algatusel võimaldada tutvumist tema toimikus sisalduvate dokumentidega. Nõukogu on kohustatud tagama juurdepääsu kõigile asjaomast meetet puudutavatele mittekonfidentsiaalsetele haldusdokumentidele üksnes juhul, kui huvitatud pool seda taotleb (vt kohtuotsus, 6.9.2013, *Bank Melli Iran vs. nõukogu*, T-35/10 ja T-7/11, EU:T:2013:397, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 172 Seoses tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttega olgu märgitud, et see on liidu õiguse üldpõhimõtte, mis on praegu ette nähtud põhiõiguste harta artiklis 47. See põhimõtte tähendab, et liidu institutsioon, kes võtab vastu isiku või üksuse jaoks piiravaid meetmeid kaasa toova õigusakti, teavitab akti vastuvõtmise põhjustest võimalusel kas akti vastuvõtmise ajal või vähemalt võimalikult kiiresti pärast selle vastuvõtmist, et võimaldada sellel isikul või üksusel tähtaegselt oma kaebeõigust kasutada (vt selle kohta kohtuotsus, 16.11.2011, *Bank Melli Iran vs. nõukogu*, C-548/09 P, EU:C:2011:735, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 173 Antud juhul olgu meenutatud, et nõukogu tegi hagejatele 22. või 30. oktoobri 2013. aasta kirjas teatavaks põhjendused, mille alusel ta kavatses kanda uuesti nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse, samuti faktid, mis põhjendavad seda, miks ta peab iga hagejat vastavaks kriteeriumidele, mis on ette nähtud otsuse 2010/413 artikli 20 lõike 1 punktis b ja määruse nr 267/2012 artikli 23 lõike 2 punktides b ja e (vt käesoleva otsuse punktid 13 ja 14).
- 174 Vastupidi hagejate väidetele tegi nõukogu nende kirjadega hagejatele nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmise põhjendused ja õigusliku aluse teatavaks enne otsuse 2013/685 ja rakendusmääruse nr 1203/2013 vastuvõtmist. Nõukogu andis nendes kirjades ka hagejatele tähtaja märkuste esitamiseks.
- 175 Olgu lisatud, nagu ka hagejad märgivad, et hagejate nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine põhines samadel asjaoludel nagu esmane loetellu kandmine, s.o IRISLi puhul kolm sõjalise varustuse vedamise juhtumit ja teiste hagejate puhul seotus IRISLiga.
- 176 Hagejad esitasid 15. või 19. novembri 2013. aasta kirjas (vt käesoleva otsuse punktid 15 ja 16) oma üksikasjalikud märkused nõukogu viidatud faktiliste asjaolude kohta. Seega oli neil võimalus esitada tõhusalt oma seisukoht asjaolude kohta, mida nõukogu neile süüks pani.
- 177 Nõukogu vastas 27. novembri 2013. aasta kirjades konkreetselt hagejate märkustele ja lükkas nende esitatud väited tagasi. Seega väidavad hagejad ekslikult, et nõukogu ei võtnud nende märkusi arvesse ega selgitanud nende tagasilükkamise põhjusi.
- 178 Hagejad eksivad ka siis, kui nad väidavad, et asjaolu, et nende märkused ei sisaldu nõukogu toimikus, tähendab seda, et nõukogu ei võtnud neid märkusi uuesti loeteludesse kandmise otsuse tegemisel arvesse. Lisaks toimikus hagejate kohta sisalduvad asjaoludele, millega nõukogu põhjendas uuesti loeteludesse kandmise otsuseid, edastas nõukogu hagejatele 27. novembri 2013. aasta kirjades selgitused, miks nende märkused ei sea nõukogu otsuseid kahtluse alla.

- 179 Vastupidi hagejate väidetule ei sisalda nõukogu 27. novembri 2013. aasta kirjad hagejate nimede uuesti loeteludesse kandmise otsuse uusi põhjendusi, mis oleksid erinevad 22. või 30. oktoobri 2013. aasta kirjas esitatud põhjendustest, mis tehti teatavaks enne uuesti loeteludesse kandmise otsust. Hagejate märkustele vastamiseks antud nõukogu selgitusi ei saa samastada uute põhjendustega nende nimede loetellu kandmiseks.
- 180 Lõpetuseks olgu märgitud, et 27. novembri 2013. aasta kirjades edastas nõukogu hagejatele toimikuga tutvumise taotlusele vastates dokumendid, millest ta lähtus nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmisel (vt käesoleva otsuse punktid 21 ja 22). Käesoleva otsuse punktis 171 viidatud kohtupraktika kohaselt ei olnud nõukogu kohustatud omal algatusel edastama hagejatele neid dokumente enne uuesti loetellu kandmise otsuse vastuvõtmist.
- 181 Eeltoodust järeldub, et nõukogu ei ole hagejate kaitseõigusi rikkunud ning kolmas väide tuleb tagasi lükata.

Neljas väide, et rikutud on õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, kohtuotsuse seadusjõu, ne bis in idem'i ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid

- 182 Hagejad väidavad, et tulenevalt 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) oli neil õigus eeldada, et nende nimesid ei kanta uuesti vaidlusalustesse loeteludesse, kui nõukogu ei esita uusi väiteid või tõendeid. Kandes uuesti nende nimed vaidlusalustesse loeteludesse, rikkus nõukogu õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, kohtuotsuse seadusjõu, *ne bis in idem'i* ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid.

– Kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte rikkumine

- 183 Olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on liidu kohtute kuulutatud tühistamisotsustel nende jõustumisest alates seadusjõud. See hõlmab mitte üksnes tühistamisotsuse resolutsiooni, vaid ka põhjendusi, mis on resolutsiooni aluseks ja seetõttu sellest lahutamatud (vt kohtuotsus, 5.9.2014, *Éditions Odile Jacob vs. komisjon*, T-471/11, EU:T:2014:739, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika). Tühistamisotsuse tegemine toob seega endaga kaasa selle, et tühistatud akti koostaja peab võtma vastu uue akti, mis on kooskõlas mitte ainult kohtuotsuse resolutsiooniga, vaid ka resolutsioonini viinud põhjendustega, tagades nii, et uues aktis ei esine neid samu rikkumisi, mis tuvastati tühistamisotsuses (vt selle kohta kohtuotsus, 6.3.2003, *Interporc vs. komisjon*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punktid 29 ja 30).
- 184 Kohtuotsuse seadusjõud laieneb aga ainult sellistele faktilistele ja õiguslikele küsimustele, mis kohtuotsuses on tegelikult või vältimatult lahendatud (kohtuotsus, 19.2.1991, *Itaalia vs. komisjon*, C-281/89, EU:C:1991:59, punkt 14). Seega kohustab ETLT artikkel 266 tühistatud akti vastu võtnud institutsiooni vaid ulatuses, mis on vajalik selleks, et tagada tühistamisotsuse täitmine. Akti vastuvõtja võib uues otsuses tugineda muudele põhjendustele kui need, millele ta tugines esimeses otsuses (vt selle kohta kohtuotsus, 6.3.2003, *Interporc vs. komisjon*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punktid 28–32).
- 185 Olgu meenutatud, et 16. septembri 2013. aasta kohtuotsus IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei seadnud kahtluse alla IRISLile ette heidetud tegevuse toimumist, see tähendab julgeolekunõukogu resolutsiooni 1747 (2007) punkti 5 rikkudes kolmel korral sõjalise varustuse vedamist, ega seda tegevust puudutavaid tõendeid. Üldkohus tõdes vaid, et esiteks ei olnud see tegevus piisav, et põhjendada IRISLi nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmist vastavalt kriteeriumile, mis käsitleb isikuid, kes on aidanud isikul rikkuda julgeolekunõukogu resolutsiooni sätteid, ning teiseks ei kujuta see tegevus endast toetust tuumarelva levikule kriteeriumi tähenduses, mis käsitleb isikuid, kes toetavad tuumaenergiaalast tegevust Iraanis.

- 186 Ent kriteerium, mille alusel kanti IRISL otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013 uuesti vaidlusalustesse loeteludesse, erineb kriteeriumidest, mida kohaldas nõukogu aktides, mis tühistati 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusega IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453). Vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei hoidunud nõukogu sellest kohtuotsusest kõrvale, kui ta lähtus õiguspäraselt vastu võetud uuest kriteeriumist, et põhjendada hagejate suhtes piiravate meetmete võtmist.
- 187 Mis puudutab hagejate argumenti, et nõukogu ei võinud lähtuda samadest väidetest ja tõenditest kui need, millele tugineti hagejate nime esmakordsel kandmisel vaidlusalustesse loeteludesse, siis piisab tõdemisest, et 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei võtnud Üldkohus seisukohta küsimuses, kas need väited ja tõendid võiksid õigustada IRISLi nime loetellu kandmist uue kriteeriumi alusel, mis kehtestati otsusega 2013/497 ja määrusega nr 971/2013.
- 188 Teiste hagejate kui IRISL kohta märkis Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 77 kõigest, et asjaolu, et nad kuuluvad IRISLile, on tema kontrollitavad või tegutsevad tema nimel, ei õigusta nende suhtes piiravate meetmete võtmist ega jõussejätmist, kuna IRISLi puhul ei ole õiguspäraselt tuvastatud, et ta toetab tuumarelvade levikut.
- 189 Kuna eeltoodust nähtub, et 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) ei saa järeldada, et see takistaks nõukogul IRISLi nime uuesti vaidlusalustesse loeteludesse kandmist muul kui selles kohtuotsuses analüüsitud põhjendusel, kehtib see ka teiste hagejate suhtes, kelle nimede uuesti loeteludesse kandmine on seotud IRISLi loetellu kandmisega.
- 190 Seetõttu tuleb kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte rikkumist käsitlev väiteosa tagasi lükata.

– *Õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtete rikkumine*

- 191 Olgu meenutatud, et õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele on igal isikul, kellel liidu institutsioon on konkreetseid kinnitusi andes tekitanud põhjendatud ootusi. Kui ettevaatlikul ja mõistlikul ettevõtjal oli aga võimalik ette näha tema huve mõjutada võiva liidu meetme vastuvõtmist, ei saa ta selle meetme vastuvõtmise järel sellele põhimõttele tugineda (kohtuotsused, 22.6.2006, Belgia ja Forum 187 vs. komisjon, C-182/03 ja C-217/03, EU:C:2006:416, punkt 147; 17.9.2009, komisjon vs. Koninklijke FrieslandCampina, C-519/07 P, EU:C:2009:556, punkt 84, ja 16.12.2010, Kahla Thüringen Porzellan vs. komisjon, C-537/08 P, EU:C:2010:769, punkt 63).
- 192 Seoses õiguskindluse põhimõttega olgu meenutatud, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on selle põhimõtte kohaselt nõutav, et liidu õigus oleks kindel ja isikutel oleks võimalik selle kohaldamist ette näha (kohtuotsused, 22.6.2006, Belgia ja Forum 187 vs. komisjon, C-182/03 ja C-217/03, EU:C:2006:416, punkt 69, ja 14.10.2010, Nuova Agricast ja Cofra vs. komisjon, C-67/09 P, EU:C:2010:607, punkt 77).
- 193 Antud juhul tuleb märkida, et käesoleva otsuse punktist 189 nähtuvalt võis nõukogu pärast 16. septembri 2013. aasta kohtuotsust IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) otsustada kanda uuesti hagejate nimed vaidlusalustesse loeteludesse. Nimetatud kohtuotsuse punktides 81–83 säilitas Üldkohus hagejate nimed esmakordselt vaidlusalustesse loeteludesse kandnud otsuse ja määruse toime kuni edasikaebamise tähtaja möödumiseni, et võimaldada nõukogul kõrvaldada tuvastatud rikkumised, võttes vajaduse korral hagejate suhtes uued piiravad meetmed.
- 194 Hagejate toonitatud asjaolu, et nõukogu ei esitanud apellatsioonkaebust 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuse IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) peale, ei saa tekitada hagejatel põhjendatud ootust, et nende nimesid ei kanta uuesti vaidlusalustesse loeteludesse. Selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse esitamata jätmist ei saanud tõlgendada nii, nagu oleks nõukogu loobunud hagejate

nime uuesti kandmisest neisse loeteludesse, liiatigi kuna Üldkohus märkis selle otsuse punktis 64 sõnaselgelt, et nõukogul on võimalik seadusandjana laiendada võimalike olukordade ringi, milles piiravaid meetmeid võib võtta.

195 Sellest järeldub, et hagejad ei saanud 16. septembri 2013. aasta kohtuotsusest IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453) tuletada kinnitust, et nende nimesid ei kanta uuesti vaidlusalustesse loeteludesse teistsuguste kriteeriumide alusel kui need, mille põhjal nad kanti esimest korda loeteludesse.

196 Seetõttu tuleb õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtete rikkumist käsitlev väiteosa tagasi lükata.

– Ne bis in idem'i põhimõtte rikkumine

197 *Ne bis in idem'i* põhimõtte, mis on liidu õiguse üldpõhimõtte, mille järgimise tagab kohus, ja mis keelab sama isiku mitmekordse karistamise sama ebaseadusliku teo eest sama õigushüve kaitsmise eesmärgil (vt selle kohta kohtuotsus, 7.1.2004, Aalborg Portland jt vs. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 338), on kohaldatav siis, kui ebaseadusliku teo eest on määratud sanktsioonid (kohtuotsus, 27.9.2012, Itaalia vs. komisjon, T-257/10, ei avaldata, EU:T:2012:504, punkt 41).

198 Piisab meenutamisest, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole rahaliste vahendite külmutamises seisnevad piiravad meetmed oma olemuselt kriminaalõiguslikud (vt selle kohta kohtuotsused, 11.7.2007, Sison vs. nõukogu, T-47/03, ei avaldata, EU:T:2007:207, punkt 101, ja 7.12.2010, Fahas vs. nõukogu, T-49/07, EU:T:2010:499, punkt 67). Kuna asjassepuutuvate isikute rahalisi vahendeid ei konfiskeerita kui kuriteoga saadud, vaid need külmutatakse ettevaatuspõhimõttel, ei kujuta kõnealused meetmed endast kriminaalkaristust ning need ei eelda ühtki sellelaadset süüdistust (kohtuotsused, 11.7.2007, Sison vs. nõukogu, T-47/03, ei avaldata, EU:T:2007:207, punkt 101, ja 9.12.2014, Peftiev vs. nõukogu, T-441/11, ei avaldata, EU:T:2014:1041, punkt 87).

199 Järelikult ei saa hagejad tugineda selle põhimõtte rikkumisele ning käesolev väiteosa tuleb tagasi lükata.

– Diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumine

200 Kohtupraktikast tulenevalt on võrdse kohtlemise põhimõtte kui õiguse aluspõhimõtte kohaselt keelatud sarnaseid olukordi erinevalt käsitleda ja erinevaid olukordi ühetaoliselt käsitleda, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (kohtuotsus, 14.10.2009, Bank Melli Iran vs. nõukogu, T-390/08, EU:T:2009:401, punkt 56).

201 Piisab, kui märkida, et hagejad ei esita ühtegi argumenti, millega saaks tõendada, et nõukogu on seda põhimõtet rikkunud, ning seetõttu tuleb käesolev väiteosa tagasi lükata.

202 Kõigest eelnevast järeldub, et neljas väide tuleb tagasi lükata.

Viies väide, et rikutud on põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusse, ning proportsionaalsuse põhimõtet

203 Hagejad väidavad, et nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine rikub põhjendamatu ja ebaproportsionaalselt nende põhiõigusi, eeskätt nende õigust omandile ja õigust maine puutumatusse. Nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse kandmine otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013 viitab sellele, et nad toetavad tuumarelvade levikut või on sellega seotud – vastupidi Üldkohtu seisukohale 16. septembri 2013. aasta kohtuotsuses IRISL (T-489/10, EU:T:2013:453). Nõukogu ei ole otsuses 2013/685 ega rakendusmääruses nr 1203/2013 täpsustanud, kuidas on nende nimede uuesti loeteludesse kandmine nüüd õiguspärase eesmärgiga põhjendatud ning

sellega proportsionaalne. Otsus 2013/685 ja rakendusmäärus nr 1203/2013 viitavad 2009. aastal aset leidnud juhtumitele, seostamata seda eesmärgiga teha lõpp Iraani tuumaprogrammile, ega maini tegelikku põhjust, mis õigustaks uuesti loeteludesse kandmise otsust.

- 204 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole hagejate mainitud põhiõigustel, s.o õigusel omandile ja õigusel maine puutumatusel liidu õiguses tingimusteta kaitset. Järelikult võib nende õiguste kasutamisele seada piiranguid, tingimusel et need piirangud vastavad tegelikult liidu taotletavatele üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele ega kujuta endast taotletava eesmärgi seisukohast ülemäärast ja talumatut sekkumist, mis kahjustaks sel moel tagatud õiguste sisu (vt selle kohta kohtuotsused, 15.11.2012, *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, punkt 121, ning 25.6.2015, *Iranian Offshore Engineering & Construction vs. nõukogu*, T-95/14, EU:T:2015:433, punkt 59).
- 205 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et proportsionaalsuse põhimõte kuulub liidu õiguse üldpõhimõtete hulka ning selle kohaselt on nõutav, et liidu õigusnormidega rakendatavad meetmed oleksid asjaomase õigusaktiga taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sobivad ega läheks kaugemale sellest, mis on nende saavutamiseks vajalik (kohtuotsused, 15.11.2012, *Al-Aqsa vs. nõukogu ja Madalmaad vs. Al-Aqsa*, C-539/10 P ja C-550/10 P, EU:C:2012:711, punkt 122 ning 25.6.2015, *Iranian Offshore Engineering & Construction vs. nõukogu*, T-95/14, EU:T:2015:433, punkt 60).
- 206 Vastab tõele, et hagejate õigusi on hagejate suhtes võetud piiravate meetmetega teataval määral piiratud, sest nad ei saa kasutada oma rahalisi vahendeid, mis võivad olla liidu territooriumil või selle kodanike valduses, ega kanda oma rahalisi vahendeid liitu, kui neil puudub selleks eriluba. Samuti võivad hagejatele suunatud meetmed tekitada nende partnerites ja klientides hagejate suhtes teatavat umbusku või teatavaid kahtlusi.
- 207 Esiteks, käesoleva otsuse punktides 65–77 nähtub, et nõukogu kohaldatud kriteeriumid on kooskõlas otsuse 2010/413 ja määruse nr 267/2012 eesmärgiga võidelda tuumarelva leviku vastu, ning punktides 116–164 nähtub, et nõukogu on õigesti kandnud nende kriteeriumide alusel hagejate nimed uuesti vaidlusalustesse loeteludesse. Järelikult tuleb sellest uuesti loeteludesse kandmisest tingitud hagejate õiguste piiranguid pidada põhjendatuks.
- 208 Teiseks, hagejatele nende nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmisega tekitatud ebamugavused ei ole ülemäärased rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamise eesmärgi seisukohast, mida taotletakse otsusega 2013/685 ja rakendusmäärusega nr 1203/2013.
- 209 Lõpetuseks tuleb märkida, et nõukogu ei väida, et hagejad ise oleksid tuumarelva levikuga seotud. Nad ei ole isiklikult seotud tegudega, mis ohustavad rahvusvahelist rahu ja julgeolekut, mistõttu ei ole nende suhtes tekkinud umbusk nii suur.
- 210 Sellest järeldub, et hagejate nimede vaidlusalustesse loeteludesse uuesti kandmine ei riiva ebaproportsionaalselt nende õigust omandile ega õigust maine puutumatusel.
- 211 Seega tuleb viies väide tagasi lükata.
- 212 Kõigest eelnevast järeldub, et kohtuasjas T-87/14 esitatud hagi tuleb rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 213 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

- 214 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1 kannavad menetlusse astunud institutsioonid ise oma kohtukulud.
- 215 Kuna kohtuotsus tehti hagejate kahjuks, tuleb vastavalt nõukogu sellekohasele nõudele jätta hagejate kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja nõukogu kohtukulud.
- 216 Jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

- 1. Jätta hagid rahuldamata.**
- 2. Jätta Republic of Iran Shipping Lines'i ja teiste hagejate, kelle nimed on esitatud lisas, kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud.**
- 3. Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. veebruaril 2017 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust	2
Menetlus ja poolte nõuded	5
Õiguslik käsitlus	6
1. Kohtuasi T-14/14	6
Otsuse 2013/497 osalise tühistamise nõue	7
Määruse nr 971/2013 osalise tühistamise nõue	7
2. Kohtuasi T-87/14	9
Õigusvastasuse väide	9
Esimene väide, et puudub õiguslik alus	10
– IRISL	10
– Teised hagejad	11
Teine väide, et rikutud on hagejate õiguspärasest ootusest ning õiguskindluse, <i>ne bis in idem</i> 'i ja kohtuotsuse seadusjõu põhimõtteid	12
Kolmas väide, mis käsitleb võimu kuritarvitamist	13
Neljas väide, et rikutud on kaitseõigusi	14
Viies väide, et rikutud on põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusel	14
Nõue tühistada hagejaid puudutavas osas otsus 2013/685 ja rakendusmäärus nr 1203/2013	15
Esimene väide, mis käsitleb õigusliku aluse puudumist	15
Teine väide, et nõukogu tegi ilmseid hindamisvigu	15
– IRISL	15
– Teised hagejad	18
Kolmas väide, et rikutud on kaitseõigusi	20
Neljas väide, et rikutud on õiguspärase ootuse kaitse, õiguskindluse, kohtuotsuse seadusjõu, <i>ne bis in idem</i> 'i ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid	22
– Kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte rikkumine	22
– Õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtete rikkumine	23
– <i>Ne bis in idem</i> 'i põhimõtte rikkumine	24

– Diskrimineerimiskeelu põhimõtte rikkumine	24
Viies väide, et rikutud on põhiõigusi, eeskätt õigust omandile ja õigust maine puutumatusse, ning proportsionaalsuse põhimõtet	24
Kohtukulud.....	25

Lisa

Hafize Darya Shipping Co., asukoht Teheran (Iraan),
Khazar Sea Shipping Lines Co., asukoht Anzali Free Zone (Iraan),
IRISL Europe GmbH, asukoht Hamburg (Saksamaa),
Qeshm Marine Services & Engineering Co., asukoht Qeshm (Iraan),
Irano Misr Shipping Co., asukoht Teheran,
Safirán Payam Darya Shipping Co., asukoht Teheran,
Marine Information Technology Development Co., asukoht Teheran,
Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., asukoht Teheran,
Hoopad Darya Shipping Agency, asukoht Teheran,
Valfajr Shipping Co., asukoht Teheran.